

УДК 005.21:[342.733:378.091.8ПУЕТ]:342.78

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-18>

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТКУ ОФІСУ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМЕНА ПОЛТАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В. А. ОРЕЛ

старший викладач кафедри правознавства,
студентський омбудсмен,
Полтавський університет економіки і торгівлі
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1474-1614>

Анотація. *Офіс студентського омбудсмена слугує реалізації принципів гуманізму, законності, справедливості, неупередженості, незалежності, доступності, транспарентності, недоторканності особистого життя осіб і конфіденційності відомостей про них. Офіс діє як посередник між академічним середовищем і суспільством, маючи на меті зміцнення культури відкритого та шанобливого ставлення до різноманітності. Його діяльність ґрунтується на забезпеченні та просуванні правових аргументів і виробленні рекомендацій для розвитку інклюзивної, толерантної та орієнтованої на діалог академічної спільноти. Офіс студентського омбудсмена слугує контактним пунктом для студентів і співробітників, які опинилися в скрутному становищі через нерівне ставлення та дискримінацію або мають запитання щодо того, як забезпечити інклюзивне (академічне) середовище. Правовий режим воєнного стану передбачає тимчасове обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина, в тому числі право на освіту. Виклики у сфері вищої освіти, зумовлені широкомасштабною збройною агресією російської федерації проти України, зумовлюють необхідність перегляду стратегії діяльності та розвитку офісу студентського омбудсмена Полтавського університету економіки і торгівлі. Метою статті є визначення стратегічних напрямів діяльності та розвитку офісу студентського омбудсмена Полтавського університету економіки і торгівлі в умовах воєнного стану. Методика дослідження. Досягнення поставленої у статті мети здійснено за допомогою таких методів дослідження: порівняльний, аналітичний, прогнозування. Практична значущість та рекомендації. Зазначені стратегічні напрями діяльності та розвитку офісу студентського омбудсмена Полтавського університету економіки і торгівлі в умовах воєнного стану буде покладено в основу нової Стратегії на 2023–2027 роки.*

Ключові слова: стратегія, розвиток вищої освіти, виклики, студентський омбудсмен, заклад вищої освіти, учасники освітнього процесу, воєнний стан.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Право на освіту є фундаментальним та належить до другого покоління прав людини. Водночас указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року передбачено можливість тимчасового обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина, передбачених статтями 30–34, 38, 39, 41–44, 53 Конституції України, а також упровадження тимчасових обмежень прав і законних інтересів юридичних осіб [1].

Примітно, що на період дії правового режиму воєнного стану законом передбачається можливість обмеження конституційних прав та свобод людини і громадянина, гарантованих статтею 53 Конституції України «Кожен має право на освіту».

В інформаційно-аналітичному збірнику «Освіта України в умовах воєнного стану» окреслено суттєві виклики для сфери освіти:

1. Загроза життю та здоров'ю учасників освітнього процесу, що призводить до обмеження доступу до базових потреб людини.

2. Масштабні руйнування освітньої інфраструктури, включаючи пошкодження приміщень закладів освіти, матеріально-технічної бази та навчально-виробничих площ.

3. Вимушене масштабне переміщення учасників освітнього процесу в межах України та за кордон, що спричинило значні втрати серед здобувачів освіти та педагогічного персоналу.

4. Загострення проблеми доступу до освіти для українських школярів та студентів, а також порушення безперервності освітнього процесу.

5. Втрата управлінського контролю в освітній сфері на територіях, що опинилися під тимчасовою окупацією або перебувають у зоні активних військових дій.

6. Примусова переорієнтація українських здобувачів освіти на російські навчальні програми та підручники, а також примусовий перехід на російську мову навчання [2, с. 12].

Триваюча широкомасштабна збройна агресія російської федерації проти України та продовження строку дії воєнного стану в Україні спричинили необхідність перегляду та вдосконалення стратегії діяльності та розвитку офісу студентського омбудсмена в Полтавському університеті економіки і торгівлі [3].

Розуміння і визначення стратегічних напрямів діяльності допоможе студентському омбудсмену ефективно відповідати на виклики, які виникають в умовах воєнного стану, здійснювати ефективний захист інтересів студентства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-теоретичне підґрунтя вивчення інституту студентського омбудсмена закладене в працях таких вітчизняних науковців, як К. Боберська, К. Закоморна, Ю. Палєєва та інших.

Формування цілей статті (постановка завдання). Визначення стратегічних напрямів діяльності та розвитку офісу студентського омбудсмена в умовах воєнного стану є критично важливим завданням для забезпечення захисту прав та інтересів студентів Полтавського університету економіки і торгівлі.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Інститут студентського омбудсмена створено з метою захисту прав, свобод та законних інтересів учасників освітнього процесу.

Перший досвід запровадження закладами вищої освіти посади омбудсмена припадає на 60–70-ті роки ХХ століття у відповідь на протести студентів щодо вимоги розширення прав і впливовості в управлінні університетами.

Концепція «омбудсмена» була адаптована з позиції шведського уряду як спосіб вирішення проблем студентів, надання їм доступу до офіційних осіб університету та можливості для вирішення суперечок за межами найформальніших каналів.

Сьогодні у кожному престижному закладі освіти існує посада студентського омбудсмена, зокрема, в Університеті Амстердаму (*University of Amsterdam*), Нідерланди, Болонському університеті (*University of Bologna*), Італія, Університеті Гарварда (*Harvard University*), Сполучені Штати Америки, Університеті Стенфорда (*Stanford University*), Сполучені Штати Америки, Національному університеті Сінгапуру (*National University of Singapore*), Сінгапур, Університеті Торонто (*University of Toronto*), Канада та багатьох інших.

В українських закладах освіти існують різноманітні назви посад (освітній омбудсмен, омбудсмен учасників освітнього процесу, уповноважений з прав студентів тощо), обсяг прав та обов'язків яких дещо різняться та, зрештою, зводяться до того, що це особа, яка діє в інтересах студентів, здійснює захист їхніх прав.

Інституцію студентського омбудсмена вперше в Україні запроваджено в 2018 році у Полтавському університеті економіки і торгівлі (ПУЕТ) [4]. Того ж року затверджено стратегію діяльності та розвитку офісу студентського омбудсмена на 2018–2023 роки [5].

Офіс студентського омбудсмена здійснює свою діяльність на основі принципів гуманізму, законності, справедливості, неупередженості, незалежності, доступності, транспарентності, недоторканності особистого життя осіб і конфіденційності відомостей про них [6]. Ці принципи є гармонійним продовженням цінностей, закладених в Стратегії розвитку Полтавського університету економіки і торгівлі на 2023–2027 роки, серед яких людиноцентризм, відповідальність, свобода, добросовісність, досконалість, рівність, інноваційність, лідерство, патріотизм [7].

Пріоритетні стратегічні напрями діяльності омбудсмена державного та приватного секторів окреслені у технічному звіті «Майбутнє схем омбудсмена: рушії змін і стратегічні відповіді» [8].

Дослідження, проведене Університетом королеви Маргарет (*Queen Margaret University, Шотландія*), показало, що різноманітні внутрішні та зовнішні чинники вимагають удосконалення стратегічних схем омбудсмена та омбудсменської спільноти. Стратегія діяльності омбудсмена повинна включати:

- підвищення обізнаності споживачів та доступності для забезпечення зв'язку із омбудсменом;

- покращення обслуговування клієнтів із використанням більш гнучких, неформальних і швидких процедур (у відповідних випадках), що забезпечується завдяки розумному використанню технологій, а також розвитку міжособистісного спілкування;

- ширший обмін знаннями, задля можливості удосконалення та застосування постачальникам послуг (разом із регуляторними органами) більш стратегічного підходу до розгляду спорів/конфліктних ситуацій;

- постійна операційна ефективність, підтримка репутації та довіри.

Стратегія розвитку омбудсменської спільноти повинна включати:

- посилення стратегічного впливу, створення асоціації омбудсменів, здатної сприяти змінам;

- посилення обміну досвідом, інтеграція та співпраця [8].

Стратегічні напрями діяльності та розвитку офісу студентського омбудсмена ПУЕТ полягають у визначенні цільових завдань та планів для забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів здобувачів у закладі вищої освіти.

Беззаперечно, захист прав, свобод і законних інтересів студентів в умовах воєнного стану є

основною функцією омбудсмена та, водночас, стратегічним напрямом діяльності. Він включає в себе вирішення звернень студентів, які стосуються адміністративних рішень, академічних, дисциплінарних, фінансових чи інших питань, житлових умов, інших аспектів їхнього навчання та життя в кампусі.

Студентський омбудсмен забезпечує *незалежний, неупереджений, конфіденційний розгляд звернень* від учасників освітнього процесу та приймає відповідні рішення, реагує на них в межах законодавства України та локальних актів Університету [6]. Відповідь на звернення є належною за умови використання юридичної аргументації, яка є неупередженим процесом та супроводжується наведенням юридичних аргументів.

Уповноважений з прав студентів забезпечує *підтримку інклюзивного освітнього середовища*, здійснює захист для студентів з особливими потребами, іноземців, жінок та інших соціально вразливих груп.

Варто відзначити, що учасники освітнього процесу також мають право звернутися за безоплатною первинною правничою допомогою до навчального юридичного центру «Правова СТУ-Дія», що є структурним підрозділом ПУЕТ [9].

Уповноважений з прав студентів активно виступає за *дотримання прав людини та міжнародного гуманітарного права*, здійснює незалежний та постійний моніторинг процесів, які пов'язані з виконанням та дотриманням прав, свобод і законних інтересів студентів.

Окрім того, *загальний аналіз звернень*, які надходять до студентського омбудсмена надає змогу виявити системні проблеми та вносити пропозиції керівництву Університету щодо вдосконалення роботи підрозділів Університету в області дотримання, реалізації прав, свобод і законних інтересів учасників освітнього процесу [6].

Тож важливо систематично здійснювати подібні моніторинги та готувати звітність про порушення прав студентів, щоб притягти до відповідальності порушників та забезпечити прозорість.

Одним із важливих стратегічних напрямів діяльності Університету є *забезпечення безпеки учасників освітнього процесу*. Студентський омбудсмен повинен робити все можливе для забезпечення безпеки студентів, включаючи надання порад щодо поведінки в умовах воєнного стану, запити на захист від міжнародних та гуманітарних організацій і співпрацю органами державної влади та місцевого самоврядування для забезпечення безпеки студентів у кампусах.

Студентський омбудсмен має надавати студентам *інформаційну підтримку* та консультувати щодо їхніх прав та обов'язків, процедур вирішення конфліктних ситуацій, а також доступу до

інших ресурсів та послуг, що можуть бути корисними для студентської громади.

Омбудсмен має активно працювати над популяризацією своєї ролі та функцій серед студентської громади, щоб забезпечити максимальну своєчасну інформованість студентів про його наявність і можливості.

Як зазначалося, одним із викликів освіти в умовах воєнного стану є «вимушене масштабне переміщення учасників освітнього процесу в межах України та за кордон, що призвело до значних втрат контингенту здобувачів освіти, педагогічного й викладацького складу» [2, с. 12]. Студентський омбудсмен повинен допомагати студентам у *збереженні доступу до освіти*, включаючи організацію віддалених навчальних можливостей та збереження інформаційної свободи.

Уповноважений з прав студентів сприяє покращенню комунікації між здобувачами вищої освіти, адміністрацією університету, науково-педагогічними працівниками та іншими зацікавленими сторонами. Він також виступає посередником при вирішенні конфліктних ситуацій [10; 6].

Омбудсмен може співпрацювати з іншими структурними підрозділами, а також із представниками студентського самоврядування, психологічною службою та іншими стейкхолдерами.

Підтримка психосоціального благополуччя освітнього середовища є особливо важливою для учасників освітнього процесу, які пережили стрес і мають травми через війну. Омбудсмен може організувати психосоціальну допомогу і консультації.

Омбудсмен співпрацює з міжнародними та гуманітарними організаціями, які діють в регіоні, для забезпечення допомоги студентам та звернення уваги до проблем вищої освіти в умовах воєнного стану.

Окрім того, омбудсмен може взаємодіяти з міжнародними гуманітарними організаціями, органами державної влади та місцевого самоврядування для забезпечення доставки гуманітарної допомоги, включаючи медичну допомогу та харчування, для студентів та інших соціально вразливих груп.

На думку К. Закоморної, є потреба у врегулюванні діяльності студентського омбудсмена на національному рівні та створенні спеціального нормативно-правового акта (за зразком університету в Осло). Цей акт має визначати загальні характеристики діяльності омбудсмена з прав студентів, засади його співпраці з іншими учасниками освітнього процесу, що позитивно вплине на взаємозв'язок з іншими органами у сфері освіти та інтеграцію з міжнародними організаціями університетських омбудсменів тощо [11].

Зазначені стратегічні напрями діяльності та розвитку офісу студентського омбудсмена

Полтавського університету економіки і торгівлі в умовах воєнного стану покладено в основу Плану роботи офісу студентського омбудсмена на 2023–2024 навчальний рік [12] та нової Стратегії на 2023–2027 роки.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Студентському омбудсмену, що здійснює свою діяльність в умовах воєнного стану, доводиться зіштовхуватися зі складними та небезпечними викликами. Основним завданням є захист

прав та інтересів студентів, забезпечення їхньої безпеки та підтримки в умовах війни. Омбудсмен співпрацює з університетською адміністрацією для вирішення проблем та вдосконалення політик та процедур університету.

Стратегічний напрям діяльності студентського омбудсмена полягає у захисті та підтримці прав та інтересів студентів, сприянні комунікації, аналізі проблем, інформаційній підтримці, співпраці з університетською адміністрацією та іншими стейкхолдерами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
2. Освіта України в умовах воєнного стану. Інформаційно-аналітичний збірник. Інститут освітньої аналітики, 2022. 358 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analitic.zbirn-Osvita.Ukrayiny>
3. Про продовження строку дії воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 26 липня 2023 року № 451/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/451/2023#Text>
4. Освітній омбудсмен запрошує до співпраці студентських омбудсменів. Освітній омбудсмен України: веб-сайт. URL: <https://eo.gov.ua/osvitniy-ombudsmen-zaproshuie-do-spivpratsi-studentskykh-ombudsmeniv/2021/05/11> (дата звернення: 01.10.2023).
5. Стратегія діяльності та розвитку офісу студентського омбудсмена на 2018-2023 роки. Полтавський університет економіки і торгівлі: веб-сайт. URL: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/strategiya_ofisu_ombudsmena_puet.pdf (дата звернення: 02.10.2023).
6. Положення про студентського омбудсмена Полтавського університету економіки і торгівлі від 30 червня 2023 року. Полтавський університет економіки і торгівлі: веб-сайт. URL: <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-uprovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet> (дата звернення: 02.10.2023).
7. Стратегія розвитку Полтавського університету економіки і торгівлі на 2023-2027 роки. Полтавський університет економіки і торгівлі: веб-сайт. URL: http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/str_rozv_puet_2023_2027.pdf (дата звернення: 03.10.2023).
8. Gill C., Williams J., Brennan C. The future of ombudsman schemes: Drivers for change and strategic responses. Birmingham: Legal Ombudsman. 2013. URL: <https://eresearch.qmu.ac.uk/handle/20.500.12289/3251>.
9. Положення про навчальний юридичний центр “Правова СТУДІЯ” Полтавського університету економіки і торгівлі від 30 червня 2023 року. Полтавський університет економіки і торгівлі: веб-сайт. URL: http://pravo.puet.edu.ua/files/polozh_law_std.pdf (дата звернення: 04.10.2023).
10. Положення про Правила вирішення конфліктних ситуацій у Полтавському університеті економіки і торгівлі від 30 червня 2023 року. Полтавський університет економіки і торгівлі: веб-сайт. URL: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravy-la-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf> (дата звернення: 05.10.2023).
11. Закоморна К. О., Микитенко К. А., Полуктова Д. В. Роль студентського омбудсмена в процесі забезпечення права на освіту в Україні та зарубіжних країнах. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 10. С. 81–84. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-10/15>.
12. План роботи офісу студентського омбудсмена на 2023–2024 навчальний рік. Полтавський університет економіки і торгівлі: веб-сайт. URL: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/plan-roboty-ofisu-so-2023-24.pdf> (дата звернення: 05.10.2023).

REFERENCES

1. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24 liutoho 2022 roku № 64/2022 [On the introduction of martial law in Ukraine: Decree of the President of Ukraine dated February 24, 2022 No. 64/2022]. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
2. Osvita Ukrainy v umovakh voiennoho stanu (2022) [Education of Ukraine under martial law]. Informatsiino-analitchnyi zbirnyk. Instytut osvithoi analityky, 358 p. Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analitic.zbirn-Osvita.Ukrayiny>
3. Pro prodovzhennia stroku dii voiennoho stanu v Ukraini: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 26 lypnia 2023 roku № 451/2023 [On the extension of martial law in Ukraine: Decree of the President of Ukraine dated July 26, 2023 No. 451/2023]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/451/2023#Text>
4. Osvitnii ombudsmen zaproshuie do spivpratsi studentskykh ombudsmeniv [The educational ombudsman invites student ombudsmen to cooperate]. Osvitnii ombudsmen Ukrainy: veb-sait. Available at: <https://eo.gov.ua/osvitniy-ombudsmen-zaproshuie-do-spivpratsi-studentskykh-ombudsmeniv/2021/05/11> (accessed: 01.10.2023).

5. Stratehiia diialnosti ta rozvytku ofisu studentskoho ombudsmena na 2018-2023 roky [Strategy of activity and development of the office of the student ombudsman for 2018-2023]. Poltavskiyi universytet ekonomiky i torhivli: veb-sait. Available at: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/strategiya_ofisu_ombudsmena_puet.pdf (accessed: 02.10.2023)

6. Polozhennia pro studentskoho ombudsmena Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli vid 30 chervnia 2023 roku [Regulations on the student ombudsman of the Poltava University of Economics and Trade dated June 30, 2023]. Poltavskiyi universytet ekonomiky i torhivli: veb-sait. Available at: <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet> (accessed: 02.10.2023)

7. Stratehiia rozvytku Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli na 2023-2027 roky [Development strategy of the Poltava University of Economics and Trade for 2023-2027]. Poltavskiyi universytet ekonomiky i torhivli: veb-sait. Available at: http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/str_rozv_puet_2023_2027.pdf (accessed: 03.10.2023)

8. Gill C., Williams J., Brennan, C. (2013) The future of ombudsman schemes: Drivers for change and strategic responses. Birmingham: Legal Ombudsman. Available at: <https://eresearch.qmu.ac.uk/handle/20.500.12289/3251> [in English].

9. Polozhennia pro navchalnyi yurydychnyi tsentr "Pravova STUDIa" Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli vid 30 chervnia 2023 roku [Regulations on the legal educational center "LEGAL STUDIO" of the Poltava University of Economics and Trade dated June 30, 2023]. Poltavskiyi universytet ekonomiky i torhivli: veb-sait. Available at: http://pravo.puet.edu.ua/files/polozh_law_std.pdf (accessed: 04.10.2023)

10. Polozhennia pro Pravyla vyrishennia konfliktnykh sytuatsii u Poltavskomu universyteti ekonomiky i torhivli vid 30 chervnia 2023 roku [Regulations on the Rules for resolving conflict situations at the Poltava University of Economics and Trade dated June 30, 2023]. Poltavskiyi universytet ekonomiky i torhivli: veb-sait. Available at: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf> (accessed: 05.10.2023)

11. Zakomorna K. O., Mykytenko K. A., Poluektova D. V. (2022) Rol studentskoho ombudsmena v protsesi zabezpechennia prava na osvitu v Ukraini ta zarubizhnykh krainakh [The role of the student ombudsman in the process of ensuring the right to education in Ukraine and foreign countries]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, no. 10, pp. 81–84. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-10/15>

12. Plan roboty ofisu studentskoho ombudsmena na 2023-2024 navchalnyi rik [Work plan of the office of the student ombudsman for the 2023-2024 academic year]. Poltavskiyi universytet ekonomiky i torhivli: veb-sait. Available at: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/plan-roboty-ofisu-so-2023-24.pdf> (accessed: 05.10.2023)

Viktoriia Orel, Poltava University of Economics and Trade. Strategic directions of the activity and development of the office of the student ombudsman of the Poltava University of Economics and Trade under the conditions of the martial state.

Annotation. The office of the student ombudsman serves to implement the principles of humanism, legality, justice, impartiality, independence, accessibility, transparency, inviolability of personal life of individuals and confidentiality of information about them. The office acts as a mediator between the academic environment and society, aiming to strengthen a culture of open and respectful attitude for diversity. Its activities are based on providing and promoting legal arguments and guidelines for the development of an inclusive, tolerant and dialogue-oriented academic community. The Office of the Student Ombudsman serves as a point of contact for students and staff who are experiencing unequal treatment and discrimination or who have questions about how to provide an inclusive (academic) environment. The legal regime of martial law provides for a temporary restriction of the constitutional rights and freedoms of a person and a citizen, including the right to education. Challenges in the field of higher education, caused by the large-scale armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, make it necessary to review the strategy of activity and development of the office of the student ombudsman of Poltava University of Economics and Trade. Among the priority directions are the protection of the rights, freedoms and legitimate interests of students under martial law, independent, impartial, confidential consideration of appeals from participants in the educational process, support of an inclusive educational environment, compliance with human rights and international humanitarian law, general analysis of appeals, ensuring the safety of educational participants process, informational support and counseling regarding their rights and responsibilities, procedures for resolving conflict situations, maintaining access to education, supporting the psychosocial well-being of the educational environment, cooperation with other structural units, with representatives of student self-government, the psychological service and other stakeholders, and others. **The purpose of the article** is to determine the strategic directions of activity and development of the student ombudsman office of Poltava University of Economics and Trade under martial law. **Research methodology.** The set goal achievement in the article using the following research methods: comparative, analytical, forecasting. **Practical significance and recommendations.** The indicated strategic directions of activity and development of the student ombudsman office of Poltava University of Economics and Trade under martial law will be laid in the basis of the new Strategy for 2023–2027.

Keywords: strategy, development of higher education, challenges, student ombudsman, higher education institution, participants in the educational process, martial law.